

NAHUM

INNEHÅLL

Bakgrund	2
Löpande kommentar	4
Avslutande kommentar	7

PROFETEN NAHUM

(Lars Mörling 2020)

BAKGRUND

Stormakter

Assyrien och Egypten var supermakter. Assyrien invaderade Egypten 677 f.Kr. och insatte en vasall (lydkung) på tronen. Trots flera invasioner lyckades Assyrien inte hålla Egypten längre än till 655 f.Kr.

Det Assyriska imperiet hade börjat knaka i fogarna. Babel blev självständigt 626 f.Kr. Babylon och Medien (västra Iran) intog sedan Nineve 612 f.Kr.

Assyriska rikets expansion 671 f.Kr. Damaskus föll 732 f.Kr. och Samaria föll 722 f.Kr. Egypten invaderades 677 f.Kr. men förlorades redan år 655.

Tema

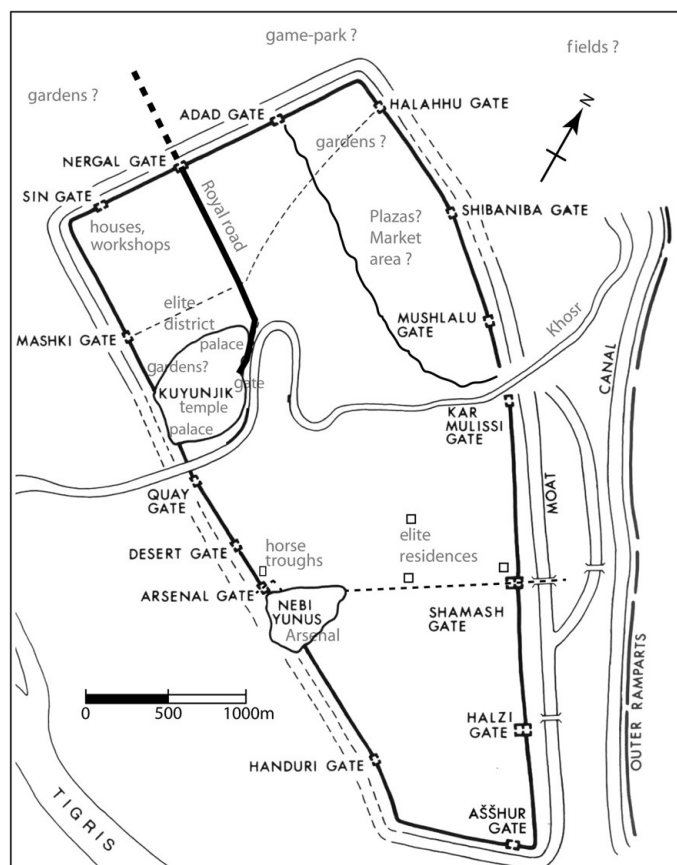
Nineve var huvudstad i det Assyriska imperiet. Nahum profeterade om Nineves undergång. I över 100 år hade Assyrien underkuvat folk i regionen. Man hade ödelagt och plundrat städer, fört bort befolkningar till fångenskap och slavarbete. De smånationer som fick vara kvar blev skattepliktiga under Assyrien.

Israel, det norra riket med Samaria som huvudstad utplånades som nation av assyrierna 722 f.Kr. Juda hade invaderats 701 f.Kr. och nästan alla befästa städer intogs och skövlades. Men Herren bevarade Jerusalem (Jes 36-37). Jona hade drygt hundra år före Nahum profeterat mot Nineve och då kunde vi läsa att stadens invånare vände om från sin ondska. Men nu var måttet rågat och Nahum profeterade att Nineve skulle ödeläggas (1:8, 3:19).

Nineve låg vid dagens Mosul i Irak. Den fanns på båda sidor om floden Khosr och sträckte sig ner till Tigris. Man har funnit ruiner från bland annat Sanheribs Palats, den kung som invaderade Juda 701 f.Kr.

Nineve intogs av Babel och Medien efter bara tre månaders belägring, nämligen juni-augusti 612 f.Kr. Man har undrat hur denna väldiga stad kunde falla så snabbt. Nahums bok nämnde en störtflod mot Nineve (1:8, 2:6). Den grekiske historikern Diodorus (90-30 f.Kr.) skrev att en översvämning hade hjälpt arméerna att ta sig in i staden. En del historiker har noterat att man först intog platser som kontrollerade floden Khosr och på så sätt kunde de åstadkomma en flodvåg mot Nineve. Men en tidig krönika från Babel nämnde inte något om en översvämning. Så vi kan inte med säkerhet slå fast att Diodorus uppgifter om en översvämning stämmer. Vi vet också att Jesaja använde en flodvåg som metafor för en väldig invasion (Jes 8:7-8).

Enligt Jonas bok var Nineve tre dagsresor lång (Jona 3:3). Denna skiss från Cambridge University Press visar att Nineves murar sträckte sig runt floden Khosr, som rann rakt genom staden. Men Nineve var ännu vidare i riktning mot nordväst och sydost. Dessutom bodde vanligt folk i mindre städer och byar runt omkring Nineve.

Författare och datering

Nahum kom från Elkosh (1:1) och vi vet inte var den platsen låg. Det finns förslag på att Kafarnaum, vid Gennesarets sjö, fått sitt namn från Nahum. Platsen heter egentligen Kafr Nahum.

Vi har ingen exakt datering av boken, men vi vet på ett ungefär.

Assyrien hade intagit No-Amon (dagens Luxor i södra Egypten) år 663 f.Kr. Nahum tog upp denna händelse som ett exempel på att även Nineve skulle ödeläggas (3:8-10). Eftersom Nineve föll 612 f.Kr. så måste boken dateras till perioden mellan 663-612 f.Kr. och jag har daterat boken till ca: 630 f.Kr. Detta skulle innebära att Nahum var samtida med profeterna Sefanja och en mycket ung Jeremia. Sefanja profeterade också att Nineve skulle ödeläggas och bli en plats för vilda djur och sjöfåglar (Sef 2:13-15). Kungen i Juda hette Josia, som regerade i Jerusalem 640-609 f.Kr. Vi vet att Josia var hängiven Herren och försökte utrota avguderiet i hela landet (2Kon 22-23).

LÖPANDE KOMMENTAR

- **Inledning (1:1)**

Herren hade beslutat att döma Nineve (1:2-3:19)

- **Herren tog hämnd på Assyrien (1:2)**
Boken tog upp ett huvudmotiv till domen över Nineve, nämligen hämnd. Assyrien hade utplånat Israel, det norra riket, år 722 f.Kr. Man hade invaderat Juda år 701 f.Kr. och tagit alla större städer, utom Jerusalem som Herren hade räddat. Man hade dödat, skövat och fört israeler bort i fångenskap till slavarbete. Assyrien hade på samma sätt lagt under sig alla riken i regionen. Alla var drabbade av Assyriens ondska (3:19).
- **Guds natur och det faktum att domen dröjt (1:3a)**
Om Herren var en hämnare kan man undra varför domen över Nineve dröjt så pass länge. Svaret låg i Guds natur: *"Herren är sen till vrede men stor i kraft, han låter ingen gå ostraffad."* (1:3). Här ser vi en direkt anspelning på när Gud uppenbarade sig för Mose på Sinai berg (2Mos 34:5-7)

- **Herren hade makt över sin skapelse (1:3b-6)**
Herren rådde över väder och oväder, hav och floder, berg och skogar. Samtidigt som Nahum räknade upp olika naturfenomen så valdes exempel då Herren hade manifesterat sin makt. Röda havet delades på Moses tid (2Mos 14:21-23). Jordanfloden delades på Josuas tid (Jos 3:15-16). Sinai Berg skakade på Moses tid (2Mos 19:16-19).
- **Herren är en säker tillflykt för de troende (1:7)**
Alla borde bäva inför Guds domar, men de troende flydde till Herren, som kände dem personligen.
- **Fullständig ödeläggelse väntade Nineve (1:8-10)**
Nahum sa att Nineve skulle ödeläggas genom en störtflod (1:8, 2:6). Som jag nämnde i bakgrundsstudiet så finns uppgifter om en störtflod i samband med Nineves fall. Tanken var att vatten från floden Khosr, som flöt rakt genom staden, svämmade över och att murarna av saltorkat tegel löstes upp och skadades tillräckligt mycket så att fiendearmén kunde ta sig in i staden. Men det var inte regnsäsong då (juni-augusti, 612 f.Kr.). Däremot hade man redan intagit platser som kontrollerade floden Khosr och man hade då möjlighet att skapa en störtflod mot staden.
Det som talade emot detta scenario var att en tidig krönika från Babel inte nämnde något om en störtflod i samband med Nineves fall. Vi vet också att en störtflod som svämmar över kunde vara en metafor för en väldig armé som invaderade ett land (Jes 8:7-8).
Sefanja profeterade ungefär samtidigt som Nahum att Nineve skulle ödeläggas och bli ett tillhåll för vilda djur (Sef 2:13-15).
- **En som tänkte ut ont mot Herren skulle dömas (1:11)**
Personen är inte namngiven men mycket tyder på att det är den assyriske kungen Sanherib som avses. Han invaderade Juda 701 f.Kr. och hans rådgivare hette Rab-Shake. Det var Rab-Shake som utmanade och hånade Herren när assyrierna belägrade Jerusalem (Jes 36:18-20).
- **Gud skulle ta bort Assyriens ok över Juda (1:12-13)**
Juda måste betala årlig skatt till Assyrien, precis som de övriga smårikerna i regionen. Men nu skulle oket lyftas av.
- **Nineve skulle utplånas (1:14)**
Vi förstår att det väldiga assyriska imperiet skulle försvinna, även avgudarna skulle förstöras.

- **Juda skulle få jubla (1:15, 2:2)**
En budbärare skulle komma över bergen och förkunna frid (shalom) över Juda. Den här bilden kom ursprungligen från Jesaja 52:7. Där handlade sammanhanget om Jerusalems befrielse från Babel och att Herren skulle vara kung i det befriade Jerusalem. Det större sammanhanget handlade om frälsning genom Herrens lidande tjänare, som även inkluderade oss från andra folk. Paulus citerade denna text och lät det goda budskapet syfta på evangeliet (Rom 10:15).
- **Babel skulle angripa Assyrien och Nineve (2:1-6)**
Babels kung Nabopolassar beskrevs som en folkförskingrare (2:1). Nahum beskrev hur en fruktansvärd armé invaderade Nineve.
- **Nineve skulle ödeläggas och plundras (2:7-3:3)**
Nahum tog bilden av lejon som tog byte och lejon som besegrades och plundrades. Assyriens kungar beskrev gärna sig själva och sina gudar som oövervinnliga lejon. Nu skulle de besegras i grunden och plundras på alla sina skatter.
- **Nineve skulle stå där med skam (3:4-7)**
Nineve beskrevs som en hora och en häxa och nu skulle skammen vara total inför alla och man sa: *"Nineve är ödelagt, vem har medlidande med henne?"* (3:7).
- **Luxors fall som exempel på Nineves fall (3:8-13)**
På den tiden kallades Luxor i Egypten för No-Amon och 663 f.Kr. intog Assyrien staden. Den låg vid en flod (Nilen) precis som Nineve. Den ansågs vara ointaglig precis som Nineve. Men den intogs, raserades och plundrades. Nahum sa att samma sak skulle hända med Nineve.
- **Assyrien skulle upphöra som stat (3:14-19)**
Det skulle inte spela någon roll hur Nineve förberedde sitt försvar. Staden skulle ändå gå under. Rikedom och en stor armé skulle inte räcka till. Det starka ledarskapet kring kungen skulle försvinna. Det skulle råda totalt kaos. Boken avslutades med ett konstaterande: *"Alla som hör vad som hänt dig klappar i händerna över dig, för vem har inte drabbats av din ständiga ondskan?"* (3:19).

AVSLUTANDE KOMMENTAR

När man sätter sig in i assyriernas skräckvälde med död, terror, fångenskap och slaveri och när man besinnar att detta hade pågått i över hundra år så förstår man varför judarna och alla andra folk glädde sig åt Nineves undergång.

Vid Nineves fall dödades den assyriske kungen Sinsharishkun. En general som hette Ashur-Uballit II utropades till ny kung. Han flydde med kraftigt försvagad armé till Harran i dagens sydöstra Turkiet.

Egyptiske farao Neko II, tågade 609 f.Kr. för att understödja assyrierna i Harran.

På vägen stred kung Josia av Juda mot farao Neko II vid Megiddo och Josia

dödades vid det slaget (2Kon 23:29-30). Babel

och Medien besegrade därefter Assyrien och

Egypten i slaget vid Harran. Det Assyriska

imperiet upphörde 609 f.Kr. Egypten gjorde

ytterligare ett misslyckat försök stoppa Babel vid

Karkemish år 605 f.Kr. och tillkomsten av det

nya babyloniska imperiet var ett faktum.

